

unctus

Et casus talis est arnaldus fir-
rier de barfolonia vendidit ma-
theo antonij de fiorétia mercatori in ciuitate pi-
lay certā quantitatem granū cicitiani qđ promissit
eidē tradere infra certū tps̄ z inter alia pacta suprascripte
venditōis in scriptura dei mercati fuit formalit̄ appositū ta-
le caplm̄ ex quo oritur dubitatio. Anchora chel dito miser
arnaldo fia tenuto z debia in ogni mō cōdurre o fare in se di
cta naue senza fare o mutare alchuno uigoz viaggio tutto el
dito chiarito de ditto grano p lo mō in questa scripta e per
lui niuna exceptōe se possia ponere o fare ponere per niuno
mō ne in vno acto Saluo se p caso fortuito de dio o de lo
mare iluiaglio pisse o uero che la ditto naue fosse p̄sa da ar-
mata asforzatamente como da apoterlla ilforzarilla laquale
dio p la sua pietā cāpi z guardi aloza in questi dui casi so-
lamēte nō fia tenuto el ditto miser rainaldo a q̄sto mercato
ma in ogni altro caso sinistro o fortuna di quale cōditio fia
o fosse fatto el dici fio como si nolisse odi nō esset tracta i ci-
cilia o vero altero caso quale fosse o potesse esset fia tenuto
o debia obseruare e attendere ad executiōe mandare tutto
el ditto mercato. Et deinde in scriptura dei mercati si p̄ue-
niant apposita est pena z iuramentū interpositū p utrāq; p-
tem deservando pmissa z nō pueniēdo tñ cōtingit qđ supra
scriptus arnaldus uēditōis inuit cū oca navi in insulā cicitie ip-
samq; oneravit grano z dū sic onerata staret in portu dicte
insule. Quidā portarij dñi ducis infans maiorice hñs duas
litteras sigillatas vñā v3 ut dñs baiuli generalis ipsi regni p
quā p̄cipiebat oibus z singulis pzonis z nautis cuiuscūq;
cōditionis quatenus ad mādātū ipsius portarij latoz oia na-
vigia cū grano debeāt cōducere z ire ad exonerādū ad por-
tū barfolone ex p̄cepto regis cū in p̄tibus illis maria esset
penuria sub pena eris z plone alia erat littera cōsulz siue
consiliarioz barfolone p quā notificabant oibus pzonis z
nautis uoluntate z p̄ceptū regis z supra scripti ei baiuli p
ut in p̄ori littera cōtineat hoc addito qđ et ipsi referebant z
nunciabant p̄ceptū regis z baiuli in suis p̄ceptis in litteris
factū fore nō obstantibus quibuscūq; pactis z litteris p̄mis-
sionibus z obligatōibus p̄ctis initis cū quibuscūq; p̄lonis
uel uniuersitatibus cū tñ in litteris baiuli hoc nō cōtineant
Itē dep̄cantur z requirūt oēs pzonos z nautas ut ueniāt
ad exonerādū eoz navigia in barfolonia ad hoc ut penā co-
minatā incurrant. Et ad hoc ortant z copia ipsaz hāz trā-
mittit vobis cū p̄firi pacto qui portarius cū his litteris ascē-
dit naue suprascriptā absque p̄ono exire in terra z fecit p̄ce-
ptum nautis in navi exstibus tandē p̄onus reuerfus expu-
lit ipsū portariū. Et exinde ad certos dies uelificauit cū na-
ui z dū esset in viaggio z navigatōe z ipse portarius esset in
alia navi exire in cōseruatū p̄dicto noctis tpe ipse portarij
descendēs ex navi in gondulā inuit ad ipsā naue dei uendito-
ris z in ea solus ascēdit z fecit p̄ceptum ipsi p̄ono p̄firi z
nautis ipsius nautis vigore ipsaz litteraz sub pena eris z p-
sone qđ debeāt ire ad exonerandū in portū barfolone. Tunc
naute ad p̄ceptū tale reuocātes uel qđ uerius h̄ hoc nō con-
stet fingentes duxerunt nauim barfolonā z ibi exonerane-
runt nō tradito grano emptori p̄dicto. Adodo ille emptor
rōe nō seruati p̄ctus z mercati qđ nunq; fuit granū traditū
petit penā cōtra emptorē z eius fideiussozē supposito p cō-
stanti qđ res se haberet put uēditōis allegat z supradcū est.
Querit quid iuris z hoc sup pacto mercati tandē occurrit
aliud dubiū in p̄cessu cause h̄ in hoc nō stet vis qōis p̄pter
alia que pro liquidatōe facti clare p̄bata sunt in cā occurrit
dubietas qđ super oibus caplis ipsius mercati fci per sensa-
le actor facit interrogatōes z positōes suas reus respondet
ad illas hoc mō nō credit nisi casus iusti ipedimētū accedat
put accedit z nihil ipse reus p̄bat de cā iusti ipedimētū
dem actor pducit scripturā dei mercati in qua nō repit de
scriptus casus cōtingens que scripta suprascripta fuit p ven-
ditōis z fideiussores z ita fatent. Adō querit an ex ista cō-
fessione sic q̄lificata z cōditionata sit scā p̄batō cōfitemē
ita qđ stetur cōtra se nō pro se nec ne querit quid iuris z c.

Arbitror

Dicta litē z cōtrouerfiā
agitari corā tribunali mer-
cator in quo tribunali potius ex equo z bono
pcedendū est qđ rigoroze qđ domus eoz dñs esse
domus ueritatis z equitatis potissime cū ad fidē eoz cōiter
decurrat ueritas aut z equitas in duob; cōsistit ibonestevi-
nendo z aliū nō ledēdo. l. iusticia. §. iur. p̄cepta. ff. de iusti. z
iur. in gl. z iō pmo z añ oia uideam; i hac cā quid iuris sit

de uitate z equitate deide quid iuris de rigoz in pmo eni ge-
nere bōi z equi sub aucte scie iuris p̄ncipiole solet errari. ff.
de uer. obli. l. si seruum. §. sequit. Nec igit̄ talem incurra-
mus errorem inuestigemus z inquiramus uia ueritatis z
equitatis. In cuius inuestigatōe dico qđ nihil plus p̄gruit
humane fidei qđ pacta iusta z honesta seruari. ff. de pac. li.
in prin. Et sicut cōgruit illa seruari cū seruari possunt ita cō-
gruum est p̄missores reletuari ab incurfu penaz quādo abs-
qđ eorum culpa cōtingit qđ ea obseruari nō possunt clemen-
ter eim z p̄ic agendum est cum his qui uolētēs obreperare
nō possunt. unde quibuldā legislatoz cōcessit ut nō teneant
tur nisi quatenus facere possunt. ff. de excep. l. exceptiones
ff. solu. matri. l. maritum cū se. Et indifferenter certa forma
seruata beneficiū cessionis cōcessit. ff. z. C. de cess. bonoz
p totum z in iudicialibus z p̄toris quibus uersat equitatē
ex clemētia legislatoz penas relaxat si per impedimenta in-
sta quis implere nō potuit qđ p̄misit ut. ff. si quis caus. l. iij.
C. de fideiul. l. sancim; §. si. qđ igitur in themate p̄supponi-
tur pro cōstanti qđ uēditōis fuit impedit; p̄pter p̄ceptum fa-
ctum sibi z alijs nautis quod quidem p̄ceptum dicitur
emanasse. l. de uolūtate regalis culminis cui habuit obtem-
perare necesse. ff. de regu. iur. l. nō uidef. §. qui iussu. ff. dñi mi-
no. l. ait p̄tor. §. i. z in regula iur. qđ quis mādato li. vj. z ibi
per dñy. facit. ff. ad fil. l. si quis qđ z maxime habuit pare-
re necesse p̄pter interminationē grauis pene. l. ere z perso-
ne de qua interminatōe nō in corpore de armis in tex. cō-
iuncta glo. z nō est alibi in iure ciuili. Et qđ in quibuscū-
q; p̄missis et iuramento firmatis auctoritas supioris intelli-
gitur excepta. ff. ad municipalis. l. si. in prin. de rescrip. c. cōsti.
p Innocen. de iureiuran. quēadmodū ubi sigillatim ponit
oēs cōditiones que in iuramento tacite intelligunt. Pre-
terea p uenditore p̄hibito navigare z granū deferre i ter-
mino cōuento est casus in terminis qđ nō incurrit penaz. ff.
ad. l. rodi. de iac. l. si uehenda. §. idemq; iuz erit iam ergo d
questione pposita cū casus sit legis nulla uidef dubitatio.
C. de fur. l. ancille p hoc facit qđ omnes pene sunt odiose.
z iō uoluit legislatoz eas restringi z semp fieri interpretatio-
nem benignā ut. ff. de penis. l. interpretatōe z. l. sanctio le-
gum z. l. bodie z. l. respiciēdum z. ff. de cura. l. generaliter
de pigno. l. in quoz oia odiosa sunt equitargēda. vñ nō vi-
des coram tribunali mercatorz peti at exigi posse penas ex
quo in eoz tribunali nō solum in ueritate sed equitate de-
cidi debet cause uinuerse. Et ad hoc rogito ut bene suas
aures aperiat mercatores p hoc qđ portarij z marinarij
dicte nautis patrono minati fuerūt unde ex hoc uolentiam
passus dicit siue illa uolētia fuerit iusta siue iniusta. ff. qđ me-
tus cā. l. iij. ibi casus z. C. qđ me. cā. l. si per imp̄ssione. C. si
quacuq; p̄po. l. vna. C. de iure fisci. l. fistulas li. x. ubi est bo-
nus tex. C. si rector p̄uincie. l. vna. nil ergo imputari potuit
ocō patrono cum uolētis fiscalib; non sit possibile subdi-
tos obuiare ut. ff. de enic. l. lucius. ff. dñ solu. l. creditor z ibi
per dñy. z Bar. z. ff. de lega. iij. l. paulo. §. iulius seuer; z
ibi per glo. in fi. z dñ annuis lega. l. liberto. §. lucius. ff. loca-
l. si merces. §. culpe. Excusatus est ergo uēditōis qđ in p̄-
ctu uēditionis casum exforciamentū excepit specificē vñ stan-
dum est legi p̄ctus ut. ff. de pos. l. i. §. si cōuenit. C. de pacti.
l. legem. ff. de publica. l. C. cesar. Idē aut nō obstantibus
uidef mihi de ueritate totam penā incurram d equitate at
uidef mihi eam incurram quatenus cū interesse emptore cō-
currit z nō ultra qđ sit incurra in totū ueritate attenta appa-
ret euidenter qđ uēditōis uoluit ad ocām penam teneri etiā
eo casu quo nō est tracta in cicitia ut p̄ibi o de nō esset tra-
cta in cicitia. Cōsiderauit ergo uēditōis hūc casum z nihilo-
minus z obuiente ocō casu ad penam uoluit teneri. er-
go ueritas suadet ipm teneri z ocām penam in totū eē cō-
missam put comitti uoluit. Dicet quis h̄ sic uoluerit uelle
nō potuit qđ in ocō casu se ad impossibile obligasset cū p̄ue-
nire nō posset impio reginali z sic ocā obligatio quo ad ca-
sum uidef cōtinere impossibile z per cōsequēs nulla ipso
iure adeo qđ nec naturalis ois obligatio qđ impossibilitū
nulla est obligatio ut in regula iur. impossibilitū. Ad hoc re-
spōdet facilliter qđ nō cōtinet impossibile h̄ difficile qđ h̄ in
cicitia nō esset tracta granū uniuersaliter p̄misset uēditōis
ex gratia quesinisse tractata ē vnus nauili. Cōsiderauit
ergo dictas uēditōis qđ h̄ uniuersalis tracta nō esset in cicitia
tñ ex gratia dicti nauili posse tractā acquirere. imputet er-
go sibi uēditōis qui de ḡa cōsequēda fuit cōfusus in cā in
quo tracta nō eet. z qđ hāc dispensationē cōsequi nō dicat